

Academische Werkplaats **MILIEU EN GEZONDHEID**

De Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid bundelt kennis uit praktijk, wetenschap en beleid en wil zo een brug slaan tussen deze gebieden. Binnen de Academische Werkplaats worden vragen van gemeenten en provincies beantwoord door middel van onderzoek door GGD'en in samenwerking met universiteiten. Ook in 2015 zijn er onderzoeksubsidies beschikbaar.

NIEUWSBRIEF 22

Oktober 2015

.....
In deze nieuwsbrief:

- [Continuering Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid](#)
 - [Indienen nieuwe projectvoorstellen](#)
 - [ZonMw subsidieoproep Gezonde Wijk](#)
 - [Resultaten project 'Luchtkwaliteit bij dieselaggregaten'](#)
 - [Resultaten project 'Het meten van fijn stof als hulpmiddel bij het beoordelen van klachten over houtrook'](#)
 - [Onderzoeker aan het woord](#)
 - [Internationale congressen in 2016](#)
-

Continuering Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid

Een aantal Directeuren Publieke Gezondheid (DPG'en) van GGD'en en Universiteit Utrecht hebben zich uitgesproken zich te willen inzetten voor de voortgang van de Academische werkplaats Milieu en Gezondheid (AW-MMK) door ofwel een bedrag beschikbaar te stellen om de organisatie draaiende te houden ofwel door personeel in te zetten om andere taken dan onderzoekstaken binnen de werkplaats uit te voeren. Voor sommige GGD'en wordt zelfs gekozen voor inzet van beide middelen. De komende maanden wordt verwacht dat meer GGD'en en universiteiten zich aansluiten bij de verdere ondersteuning van AW-MMK.

Indienen nieuwe projectvoorstellen

1 februari 2016 is de volgende deadline voor het indienen van kortlopende projecten bij AW-MMK op het gebied van milieu en gezondheid. Dit is mogelijk de laatste call, tenzij er ook volgend jaar door GGD'en en universiteiten geld wordt begroot voor onderzoeksbudget. De voorwaarden zijn onder andere: De projecten komen voort uit een beleids- of praktijkvraag. De financiering wordt aangevraagd door een GGD in samenwerking met een gemeente/provincie. De uitvoering gebeurt hoofdzakelijk door een GGD-medewerker.

Wil je meer weten over de financieringsvoorwaarden en de wijze waarop je het voorstel indient, kijk dan op de [website](#). Ook kleinschalig onderzoek kan in aanmerking komen voor financiering, denk bijvoorbeeld aan literatuuronderzoek of een analyse van al bestaande data.

ZonMw subsidieoproep Gezonde Wijk

ZonMw heeft onlangs een subsidieoproep gedaan in het kader van het Programma: Preventie 5: Deelprogramma 2 - Wonen en leven in een gezonde wijk en omgeving. De Academische werkplaatsen zijn met name uitgenodigd als de organisaties die kortlopende projectideeën konden indienen. AW-MMK heeft in september een bijeenkomst georganiseerd voor medewerkers van GGD'en en universiteiten om met elkaar projectideeën te bespreken en uit te werken. Daar zijn drie voorstellen naar voren gekomen die op 6 oktober als projectidee bij ZonMw zijn ingediend. In december wordt bekend gemaakt of deze projectideeën uitgewerkt mogen worden tot een projectvoorstel. Daarna worden deze voorstellen door ZonMw en externe adviseurs beoordeeld. In juni 2016 wordt bekend gemaakt welke projectvoorstellen uitgevoerd mogen worden. De ingediende projectideeën betreffen: 1) Groen in de stad in relatie tot gezondheid bij de bewoners van kwetsbare groepen, zoals in lagere SES-wijken; 2) Ontwikkeling integraal afwegingskader leefomgeving en gezondheid i.r.t. de omgevingswet; 3) Burgerparticipatie van lage SES groepen in de Omgevingswet. Er zijn volgens ZonMw ongeveer 50 projectideeën ingediend.

Resultaten project 'Luchtkwaliteit bij dieselaggregaten'

GGD'en krijgen regelmatig vragen van bezorgde bewoners over de uitstoot van dieselaggregaten. Informatie over de bijdrage van dieselaggregaten aan de concentraties op leefniveau ontbreekt tot dusverre, terwijl de emissies vaak zeer dichtbij de woningen of in de directe omgeving van publiek plaatsvinden. Daarnaast zijn de emissienormen voor dieselaggregaten minder streng dan voor gemotoriseerd verkeer. Dieselaggregaten stoten relatief veel roet en ultrafijnstof uit. Blootstelling aan roet en ultrafijnstof is geassocieerd met gezondheidseffecten. In dit onderzoek zijn roet- en ultrafijnstofconcentraties gemeten in de nabijheid van diverse typen aggregaten. De resultaten tonen aan dat dieselaggregaten een grote lokale bijdrage aan roet- en ultrafijnstofconcentraties kunnen leveren – de roetconcentratie was op 3 meter afstand van het dieselaggregaat 7 keer zo hoog als de achtergrondconcentratie en 2 keer zo hoog als op 10 meter afstand. Voor ultrafijnstof waren de concentraties respectievelijk 2,5 en 1,5 keer zo hoog. Op basis van deze resultaten kunnen GGD'en binnen de gemeentes aanraden om geen dieselaggregaten te gebruiken, vooral op locaties waar mensen zich langdurig ophouden (b.v. scholen, kinderdagverblijven, woningen).

Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#) of neem contact op met Maciek Strak van GGD Amsterdam.

Resultaten project 'Het meten van fijn stof als hulpmiddel bij het beoordelen van klachten over houtrook'

Houtrook overschrijdt WHO advieswaarde voor fijn stof

De GGD'en Groningen, Drenthe en Friesland hebben in samenwerking met de Universiteit van Utrecht, onderzoek gedaan op tien locaties met klachten over houtrook.

Bij acht gezinnen was de hoeveelheid fijn stof (PM_{2,5}) groter dan de advieswaarde van de WHO. Opvallend veel mensen hebben zich aangemeld met schrijnende verhalen over de overlast. De huidige wet- en regelgeving biedt geen duidelijke basis voor maatregelen. Het onderzoek is opgezet om na te gaan of eenvoudige meetapparaten bruikbaar zijn om onderscheid te maken tussen acceptabele en niet-acceptabele situaties. In drie gevallen was er een significant verband tussen overlast en PM_{2,5}. In de meeste gevallen echter niet. Eén van de geteste meetapparaten is waarschijnlijk geschikt om vast te stellen of er een overschrijding van de advieswaarde van de WHO is. Daarvoor dient het apparaat van tevoren geïjkt te worden en dient een methode te worden ontwikkeld om vast te stellen welke schoorsteen de bron is. Wil je meer weten over dit onderzoek, kijk dan op de [website](#), of neem contact op met Frans Duijm of Frans Greven van GGD Groningen.

Onderzoeker aan het woord

Wie ben je?

Frans Greven, toxicoloog. Ik hoor bij de eerste lichter onderzoekers binnen de AWP MMK

Wat is je functie bij de GGD?

Coördinator MMK bij GGD Groningen.

Wat voor onderzoek doe je binnen AW-MMK?

Overlast door houtrook.

Wat wil je daarmee bereiken?

Veel mensen ondervinden overlast van houtrook. Gemeenten krijgen verzoeken om maatregelen te nemen maar hebben geen criteria om te beoordelen of een situatie onacceptabel is. We wilden nagaan of eenvoudige meetapparaten bruikbaar zijn om dit onderscheid te maken.

Van wie kwam de onderzoeksvraag?

Bij GGD Groningen kwamen veel klachten binnen over houtrook en in de toolkit houtstook is de optie gegeven om te meten. Het was onbekend of en in hoeverre klachten samenhangen met de te meten fijn stof concentraties.

Kunnen andere GGD'en ook iets met je resultaten?

Het onderzoek laat zien dat er geen sprake is van eenduidige samenhang van klachten en fijn stof dat met behulp van eenvoudige meetapparaten kan worden vastgesteld. Tegelijkertijd komt het op lokale schaal veelvuldig voor dat 24-uurs WHO-advieswaarden voor fijn stof (fors) worden overschreden. Hoewel GGD'en niet handhaven is het goed te weten dat dit probleem bestaat.

Wat kunnen gemeenten hiermee?

Het onderzoek heeft aangetoond dat eenvoudige metingen de problemen die rondom houtstook bestaan niet oplossen en dat behalve medisch milieukundige expertise ook een verbetering van regelgeving nodig is.

Internationale congressen in 2016

Congres International Society of Environmental Epidemiology

Van 1 tot 4 september 2016 vindt het ISEE congres plaats in Rome, Italië. Het thema is 'Old and New Risks: Challenges for Environmental Epidemiology'. Op de website is binnenkort te vinden wanneer de deadline is voor het indienen van abstracts, zie <http://www.isee2016roma.org/>

Congres International Society of Exposure Science

Van 9 tot 13 oktober 2016 is het congres van de International Society of Exposure Science in de Jaarbeurs in Utrecht. Dit is een mooie gelegenheid om je eigen onderzoek te presenteren of een symposium te organiseren. Deadline voor het indienen van een symposium is 20 december 2015. Deadline voor abstracts is 13 maart 2016. Kijk voor meer informatie op <http://ises2016.org/>

[Aanmelden](#) nieuwsbrief / [Afmelden](#) nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid (AW-MMK)

Contact

Moniek Zuurbier, Programmamanager Academische Werkplaats Milieu en Gezondheid (AW-MMK)
GGD Gelderland-Midden
Postbus 5364, 6802 EJ Arnhem

Tel.: 0800 844 60 00
E: AWMMK@vggm.nl

